

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Інклюзивна освіта		
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	1-2	1-2
Семестр	2-3	2-3
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	8
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	56	96
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати у студентів систему цінностей інклюзивної освіти, знань та умінь у сфері організації та впровадження інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП).

Завдання:

1. *формувати загальні компетентності:*

ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8 Здатність працювати в команді.

ЗК-9 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

2. *формувати фахові компетентності:*

СК-1 Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-7 Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-10 Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-12 Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13 Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-14 Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15 Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. **забезпечувати набуття практичних навичок** при формуванні фахової компетентності у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у **Центрі інклюзивної освіти**.

3. Результати навчання за дисципліною:

- **РН 2.** Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.
- **РН 3.** Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.
- **РН 5.** Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.
- **РН 6.** Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.
- **РН 7.** Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.
- **РН 11.** Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.
- **РН 12.** Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

- **РН 13.** Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.
- **РН 14.** Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.
- **РН 15.** Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.
- **РН 16.** Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.
- **РН 17.** Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
- **РНУ 24.** Уміти вирішувати проблеми та приймати рішення у складних практичних ситуаціях, демонструючи лідерські якості та навички ефективної командної взаємодії.
- **РНУ 25.** Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
- знати і розуміти концептуальні засади інклюзивної освіти: теорії, концепції, принципи інклюзивної освіти, широкий контекст інклюзивної освіти як освіти для всіх без винятку;
- уміти проявляти толерантне ставлення до дітей з ООП на основі принципів поваги до індивідуальних особливостей дитини та недопущення дискримінації;
- знати міжнародне та національне законодавство про інклюзивну освіту (міжнародні документи і національні законодавчі акти, їхню роль у запровадженні інклюзивної освіти; державну політику у сфері інклюзивної освіти та механізми її реалізації);
- знати організаційні засади функціонування системи закладів та установ освіти, що забезпечують навчання та супровід дітей з ООП.
- знати і розуміти сутність комплексного підходу до організації інклюзивного освітнього процесу, що охоплює оцінювання розвитку дитини, визначення її особливих освітніх потреб, розроблення індивідуальної освітньої траєкторії, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП;
- знати сучасні технології інклюзивного навчання; способи диференціації та адаптації змісту навчальних програм; принципи створення інклюзивного освітнього середовища з урахуванням вимог універсального дизайну, розумного пристосування;
- розуміти цінність партнерських відносин між усіма суб'єктами інклюзивного освітнього процесу для досягнення оптимальних результатів навчання дитини з ООП;
- проектувати власну програму професійного зростання.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства							
Тема 1. Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта в освітологічному контексті. Генеза науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з ООП у загальноосвітній простір.	10	2	2	2	-	-	4
Тема 2. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти.	12	2	2	2	-	-	6
Тема 3. Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у національному законодавстві. Інклюзивна освіта у контексті реалізації Нової української школи.	12	2	2	2	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	36	6	6	6	-	-	16
Змістовий модуль 2.							
Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання							
Тема 4. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання.	10	2		2	-	-	6
Тема 5. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація. Технологія використання МКФ в інклюзивній освіті.	12	2	2	2	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	24	4	2	4	-	-	12
Змістовий модуль 3.							
Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти							
Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища.	8	2	-	2	-	-	4
Тема 7. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП як умова успішної інтеграції	10	2	-	2	-	-	6

дітей у соціум. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП							
Тема 8. Оцінювання розвитку та визначення особливих освітніх потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП	14	2	4	2	-	-	6
Тема 9. Технології навчання та оцінювання в інклюзивному освітньому середовищі	12	2	2	2	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	46	8	6	8	-	-	22
Змістовий модуль 4.							
Особливості діяльності асистента вчителя та фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі							
Тема 10. Діяльність асистента вчителя в інклюзивному класі. Професійна діяльність фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі.	12	2	2	2	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	14	2	2	2	-	-	6
Усього за навчальну дисципліну «Інклюзивна освіта»	120	20	16	20	-	-	56

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства							
Тема 1. Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта в освітологічному контексті. Генеза науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з ООП у загальноосвітній простір.	10	2	-	-	-	-	8
Тема 2. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти.	10	-	-	-	-	-	10
Тема 3. Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у національному законодавстві. Інклюзивна освіта у контексті реалізації Нової української школи.	12	-	2	-	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	34	2	2	-	-	-	28

Змістовий модуль 2. Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання							
Тема 4. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання.	10	-	-	-	-	-	10
Тема 5. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація. Технологія використання МКФ в інклюзивній освіті.	10	-	2	-	-	-	8
Модульний контроль	2						
Разом	22		2	-	-	-	18
Змістовий модуль 3. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти							
Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища.	10	-	-	-	-	-	10
Тема 7. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП як умова успішної інтеграції дітей у соціум. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП	10	-	-	-	-	-	10
Тема 8. Оцінювання розвитку та визначення особливих освітніх потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП	14	2	-	2	-	-	10
Тема 9. Технології навчання та оцінювання в інклюзивному освітньому середовищі	14	2	2	-	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	50	4	2	2	-	-	40
Змістовий модуль 4. Особливості діяльності асистента вчителя та фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі							
Тема 10. Діяльність асистента вчителя в інклюзивному класі. Професійна діяльність фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі.	12	-		2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	14	-	-	2	-	-	10
Усього за навчальну дисципліну «Інклюзивна освіта»	120	6	6	4	-	-	96

5. Програма навчальної дисципліни

ПРОГРАМА

Змістовий модуль 1.

Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства

Тема 1. Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта в освітологічному контексті. Генеза науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з ООП у загальноосвітній простір

Вступ до курсу: програма, структура та очікування. Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти дітей з ООП як основа розвитку необхідних компетенцій для організації та реалізації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти.

Концепція нормалізації та теорія включення як підґрунтя для забезпечення рівних шансів у навчанні, вихованні та розвитку для всіх дітей. Середовище, дружнє для дитини, у межах концепції ЮНІСЕФ.

Інвалідність та суспільство. Поняття інвалідності в контексті соціальної інтеграції. Визначення поняття «інвалідність». Аналіз понять «виключення», «сегрегація», «інтеграція». Завдання та принципи інклюзивної освіти. Концепції інклюзивної освіти у документах ЮНЕСКО, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Світового банку тощо. Соціальна та медична моделі розуміння інвалідності. Переваги інклюзивної освіти для всіх учасників освітнього процесу: дітей з особливими потребами та їхніх однолітків, батьків дітей з особливими потребами, педагогів, керівників закладів освіти, інших членів місцевих громад, суспільства загалом. Основні бар'єри на шляху впровадження інклюзивної освіти: фізичні, інформаційні, інституційні, ментальні. Наявні виклики.

Ключові слова: інклюзивна освіта, освітологія, виключення, сегрегація, інтеграція, інтегроване навчання, інклюзивне навчання, діти з особливими освітніми потребами, інтеграція, інклюзія.

Рекомендована основна література [1, 2, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 3, 4-6, 10, 11, 14, 18, 22, 36, 40]

Тема 2. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві.

Зарубіжний досвід інклюзивної освіти

Міжнародні документи ООН у сфері інклюзивної освіти: Загальна Декларація прав людини (1948), Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (1960), Конвенція про права дитини (1989), Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю (1993), Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (2006). Декларації міжнародних Форумів у сфері освіти: Всесвітня декларація про освіту для всіх (Джомтьєн, 1990), Саламанська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у галузі освіти осіб з ООП та Рамки Дій щодо освіти осіб з ООП (1994), Компенгагенська декларація

про соціальний розвиток (1995), Дакарські рамки дій. Освіта для всіх: Виконання наших загальних зобов'язень (2000), Інчхонська декларація. Освіта – 2030: забезпечення загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти та навчання протягом усього життя (2015), Калійський форум UNESCO, приурочений до 25-ої річниці Саламанської декларації (2019).

Досвід упровадження інклюзивної освіти в різних країнах світу: США, Італія, Норвегія, Фінляндія, Німеччина, Польща, Ізраїль та ін. (нормативно-правове забезпечення, мережа закладів, кадрове забезпечення тощо). Досвід упровадження інклюзивної освіти у країнах пострадянського простору.

Ключові слова: Конвенції ООН, UNESCO, Саламанська декларація. Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти, документи ООН і ЮНЕСКО, Конвенція ООН про права дитини, Конвенція ООН про права людей з інвалідністю.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література

[1, 4-6, 11, 18, 20, 22-25, 27-29, 36]

Тема 3. Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у національному законодавстві. Інклюзивна освіта у контексті реалізації Нової української школи

Етапи розвитку інклюзивної освіти в Україні. Особливості впровадження інклюзивної освіти в Україні. Динаміка розвитку інклюзивної освіти в Україні. Сучасний стан спеціальної та інклюзивної освіти в Україні.

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з ООП на інклюзивну освіту. Укази Президента України у сфері інклюзивної освіти. Основні положення Постанов Кабінету Міністрів України, що регламентують надання державної підтримки особам з ООП. Накази Міністерства освіти і науки України щодо організації інклюзивного навчання.

Концепція Нової української школи. Упровадження інклюзивної освіти у межах реалізації Концепції Нової української школи. Цінності інклюзивної освіти. Роль школи у просуванні інклюзивних цінностей. Прийняття дітей з особливими потребами у закладах освіти та спільнотах.

Характеристика державних освітніх структур і закладів, які забезпечують освіту дітей з ООП в Україні. Система надання освітніх послуг дітям з ООП: заклади загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, заклади спеціальної освіти, навчально-реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсні центри.

Ключові слова: Концепція Нової української школи, цінності інклюзивної освіти, нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти, освітні закони і нормативно-правові акти України, Закон України «Про освіту» (2017), реформа освітньої системи, освітня субвенція, Інклюзивно-ресурсні центри.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1, 4-6, 11, 18, 20, 22-25, 27-29, 36]

Змістовий модуль 2.

Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання

Тема 4. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання

Гене́за становлення і розвитку інклюзивної педагогіки в Україні як галузі педагогічного знання скрізь призму розвитку освіти для дітей з особливими потребами за кордоном і в Україні. Розгляд трансформації методологічних підходів до спільного навчання і виховання дітей з порушеннями розвитку і дітей, які таких порушень не мають. Періодизація процесу розвитку інклюзивної педагогіки як науки про навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі. Коротка змістова характеристика періодів становлення і розвитку інклюзивної педагогіки:

Ключові слова: інклюзивна педагогіка, періоди становлення і розвитку інклюзивної педагогіки.

*Рекомендована основна література [3]
Рекомендована додаткова література [13-15, 18]*

Тема 5. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація. Технологія використання МКФ в інклюзивній освіті

Поняття про особливі освітні потреби. Класифікація особливих освітніх потреб ЮНЕСКО. Підходи до особливих освітніх потреб у Міжнародній Класифікації Функціонування, Обмежень Можливостей і Здоров'я.

Класифікація дітей за українським законодавством, яким необхідно надавати особливі освітні потреби.

Особливі освітні потреби, пов'язані з особливою організацією освітнього процесу. Особливі освітні потреби, пов'язані з адаптацією змісту загальної освітньої програми. Особливі освітні потреби, пов'язані з адаптацією способів подання навчального матеріалу. Особливі освітні потреби, пов'язані з подоланням труднощів у розвитку, соціалізації та адаптації.

Сутність та основні принципи МКФ. Технологія використання МКФ в освіті для визначення особливих освітніх потреб дитини.

Ключові слова: особливі освітні потреби, спеціальні освітні умови, індивідуальна освітня траєкторія, МКФ.

*Рекомендована основна література [2, 4, 5]
Рекомендована додаткова література [4-6, 10, 16, 17, 33-36]*

Змістовий модуль 3.

Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти

Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища

Універсальний дизайн у сфері освіти. Принципи універсального дизайну. Тракткування доступності у Конвенції ООН про права людей з інвалідністю. Правове забезпечення архітектурної доступності в Україні. Критерії доступності.

Особливості застосування універсального дизайну в інклюзивному освітньому середовищі. Архітектурна доступність, розумне пристосування. Облаштування просторово-фізичного інклюзивного освітнього середовища для дітей з ООП. Медіатека та ресурсна кімната.

Ключові слова: архітектурна доступність, розумне пристосування, універсальний дизайн, універсальний дизайн в освіті, ресурсна кімната.

Рекомендована основна література [1, 3, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 19, 21, 22, 32]

Тема 7. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП як умова успішної інтеграції дітей у соціум. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП

Поняття про психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому просторі. Складники психолого-педагогічного супроводу. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги.

Основні завдання та функції команди психолого-педагогічного супроводу. Склад команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП у закладі загальної середньої та дошкільної освіти. Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу. Асистент вчителя як учасник освітнього процесу; асистент дитини як відповідальний за соціальний супровід дитини; батьки як активні учасники освітнього процесу дитини з ООП. Взаємодія усіх учасників команди психолого-педагогічного супроводу в освітньому процесі.

Ключові слова: психолого-педагогічний супровід, команда психолого-педагогічного супроводу, психолого-педагогічні послуги, корекційно-розвиткові послуги, асистент вчителя, асистент дитини, батьки як учасники освітнього процесу.

Рекомендована основна література [1, 2, 4, 5]

Рекомендована додаткова література

[2, 3-6, 9-11, 12, 16-18, 20-22, 25, 29, 30]

Тема 8. Оцінювання розвитку та визначення особливих освітніх потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП

Особливості розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Концептуальні і методологічні засади організації процесу оцінювання. Зміна існуючої системи оцінки спеціальних освітніх потреб у контексті переходу від медичної до соціальної моделі в освіті. Характеристика сфер розвитку дитини, основні концепції / підходи до них. Технології оцінювання розвитку дитини. Типи оцінювання за рівнем його реалізації: первинний і комплексний; за сферами розвитку: психологічний, емоційний, логопедичний. Методики реалізації первинного оцінювання на рівні закладу освіти. Методики реалізації комплексного психолого-педагогічного оцінювання розвитку дитини.

Загальна характеристика діяльності Інклюзивно-ресурсних центрів щодо здійснення комплексного оцінювання розвитку дитини та визначення її особливих освітніх потреб.

Особливості організації освітнього процесу в інклюзивному закладі освіти: розроблення і реалізація Індивідуальної програми розвитку, надання психолого-

педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, створення інклюзивного освітнього середовища, подолання бар'єрів на шляху організації та впровадження інклюзивного навчання, професійне співробітництво в інклюзивному закладі освіти.

Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП як документ реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. Технологія розробки індивідуальної програми розвитку. Етапи виконання індивідуальної програми розвитку. Моніторинг виконання індивідуальної програми розвитку.

Ключові слова: оцінювання розвитку дитини, первинна оцінка, комплексна оцінка, Інклюзивно-ресурсний центр, індивідуальна програма розвитку, SMART-цілі.

*Рекомендована основна література [4, 5]
Рекомендована додаткова література [4-6, 8, 29]*

Тема 9. Технології навчання та оцінювання в інклюзивному освітньому середовищі

Концепції, орієнтовані на індивідуальний підхід у процесі навчання в інклюзивному освітньому середовищі (теорія множинного інтелекту, концепція, орієнтована на освітні потреби дітей, концепція універсального дизайну). Диференційований та індивідуальний підходи у навчанні дітей з ООП. Сутність традиційного інтенсивного навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Методики на основі підходу «Навчання у співробітництві». Стратегії когнітивного навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Технологія спільного викладання.

Сутність поняття «педагогічне оцінювання». Класифікація методів педагогічного оцінювання. Основні завдання та функції оцінювання навчання учнів з ООП. Психолого-педагогічні аспекти оцінювання учнів з ООП. Методи реалізації формувального оцінювання. Підсумкове оцінювання результатів навчання учнів з ООП. Портфоліо учня як інструмент оцінювання.

Ключові слова: технології інклюзивного навчання, диференційоване викладання, спільне викладання, педагогічне оцінювання, формувальне оцінювання.

*Рекомендована основна література [1-5]
Рекомендована додаткова література [2, 3, 4-6, 7, 8-12, 18, 19, 21, 30-41]*

Змістовий модуль 4.

Особливості діяльності асистента вчителя та фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі

Тема 10. Діяльність асистента вчителя в інклюзивному закладі освіти. Професійна діяльність фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі

Включення усіх фахівців у галузі освіти у фахове навчання вчителів для інклюзії. Профіль інклюзивного професійного навчання вчителів, розроблений Європейською

агенцією з особливих потреб та інклюзивної освіти (European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Profile for Inclusive Teacher Professional Learning. 2022).

Основні завдання та роль асистента вчителя. Функції асистента вчителя: організаційні, навчально-розвивальні, діагностичні, прогностичні, консультативні. Компетентності асистента вчителя: знання, уміння, особистісні характеристики. Формування ефективних стосунків між учителем та асистентом учителя. Роль асистента вчителя у забезпеченні навчальних та інших потреб учнів. Порівняння обов'язків учителя та асистента вчителя.

Нова посада «вчитель спеціальної освіти» (відповідно до оновленого в 2022 р. [Класифікатора професій](#)). Актуальність введення до штатного розпису закладів загальної середньої та дошкільної освіти вчителя спеціальної освіти / спеціального педагога – фахівця зі спеціальної освіти для професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. Компетентності та функції вчителя спеціальної освіти / спеціального педагога інклюзивного закладу освіти. Порівняння обов'язків асистента учителя вчителя спеціальної освіти / спеціального педагога.

Ключові слова: Profile for Inclusive Teacher Professional Learning, асистент вчителя, функції асистента вчителя, вчитель спеціальної освіти / спеціального педагога, координатор інклюзивного навчання.

Рекомендована основна література [1, 3, 6]

Рекомендована додаткова література [2, 26, 41]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Інклюзивна освіта», денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	4	4	1	1
Відвідування семінарських занять	1	3	3	1	1	3	3	1	1
Робота на семінарському занятті	10	3	30	1	10	3	30	1	10
Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2	4	4	1	1
Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20	4	40	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10	4	20	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	-	109	-	70	-	126	-	53
Максимальна кількість балів: 358									
Розрахунок коефіцієнта: $k=358/100=3,58$									

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з модуля «Інклюзивна педагогіка», заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	-	-	2	2	-	-
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	1	1	1	1
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10	4	20	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	52	-	46	-	69	-	41
Максимальна кількість балів: 208									
Розрахунок коефіцієнта: $k=208/100=2,08$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1.

Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти.

Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства

Тема 1. Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта в освітологічному контексті. Генеза науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з ООП у загальноосвітній простір.

Завдання: Прочитайте Саламанську декларацію та рамки дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94#Text. Визначте, які кроки має зробити держава задля організації інклюзивної освіти на національному рівні.

Форма подання: результати подаються у вигляді документу Word, у якому визначено план дій держави задля організації інклюзивної освіти на національному рівні.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні аспекти планування дій.	Розкрито тему та викладено основні аспекти планування дій.	Викладено деякі аспекти планування дій.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0

Зовнішній вигляд плану	План містить пункти та підпункти для візуального оформлення матеріалу (складний план). Декілька мікротем об'єднуються в одному пункті плану, а потім конкретизуватися в підпунктах.	План містить декілька пунктів, з яких 1-2 пункти конкретизуються у підпунктах для візуального оформлення матеріалу.	План складається лише з пунктів (простий план).	План технічно не відредаговано.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Грамотність	Граматичні, орфографічні, лексичні, пунктуаційні помилки відсутні.		Є 1-2 помилки.	Більше 2-х помилок.
<i>Бали</i>	1		0,55	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 2. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти. (4 год.).

Завдання: Проаналізуйте основні положення міжнародних документів, що регламентують право на інклюзивну освіту. Узагальнення подайте у вигляді таблиці.

Документи ООН		
1	Загальна Декларація прав людини (1948)	<i>Основні положення:</i>
2	Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (1960)	<i>Основні положення:</i>
3	Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966)	<i>Основні положення:</i>
4	Конвенція про права дитини (1989)	<i>Основні положення:</i>
5	Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для осіб з інвалідністю (1993)	<i>Основні положення:</i>
6	Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (2006)	<i>Основні положення:</i>
Декларації міжнародних Форумів у сфері освіти		
7	Всесвітня декларація про освіту для всіх (Джомтьєн, 1990)	
8	Саламанська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у галузі освіти осіб з особливими освітніми потребами та Рамки Дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами (1994)	<i>Основні положення:</i>
9	Копенгагенська декларація про соціальний розвиток (1995)	<i>Основні положення:</i>

10	Дакарські рамки дій. Освіта для всіх: виконання наших загальних зобов'язань (2000)	Основні положення:
11	Інчхонська декларація. Освіта – 2030: забезпечення загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти та навчання протягом усього життя (Всесвітній форум з питань освіти (2015))	Основні положення:
12	Калійські зобов'язання (2019)	Основні положення

Форма подання: результати узагальнення подайте у вигляді таблиці, висновки обґрунтуйте.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі положення у документах та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекту	Студент/ка точно знаходить основні положення та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекту	Студент/ка знаходить окремі положення і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку положень у документах
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину документів, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення документів.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Всього	5 балів			

Тема 3. Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у національному законодавстві. Інклюзивна освіта у контексті реалізації Нової української школи.

Завдання: Проаналізуйте Концепцію Нової української школи

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

Обґрунтуйте, яким чином Нова українська школа сприяє розвитку інклюзивної освіти.

Форма подання: результати подаються у вигляді есе у документі Word.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
---------------------	----------------	-----------------------	--------------------------	------------------

Позиція автора	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми	Виступ дає чітко розуміння позиції автора з даної теми	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	Розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	В есе викладено деякі моменти для обговорення.	В есе не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Грамотність	Грамматичні, орфографічні, лексичні, пунктуаційні помилки відсутні.		Є 1-2 помилки.	Більше 2-х помилок.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 2.

Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання

Тема 4. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання.

Завдання: Знайдіть в інтернеті англomовну статтю, присвячену проблемам інклюзивної педагогіки, здійсніть її переклад на укр. мову. Напишіть тези цієї статті.

Форма подання: результати подайте у вигляді тез статті.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Грамотність	Грамматичні, орфографічні, лексичні, пунктуаційні помилки відсутні.		Є 1-2 помилки.	Більше 2-х помилок.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 12 годин від зазначеного часу.

		зазначеного часу.	
<i>Бали</i>	1	0,5	0
Всього	5 балів		

Тема 5. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація.

Завдання.

Зайдіть за посиланням: <https://www.empatia.pro/8-multfilmiv-yaki-navchaut-dytynu-tolerantnosti/> (або за іншим, де представлено мультфільми, фільми, книги на інклюзивну тематику)

Опрацюйте ресурс на ваш вибір.

Напишіть, до якої категорії дітей належить герой мультфільму/фільму/книги. Визначте його особливості психофізичного розвитку, освітні труднощі та освітні потреби.

Форма подання: Результати узагальнення подайте у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

<i>Особливості розвитку</i>	<i>Освітні труднощі</i>	<i>Особливі освітні потреби</i>

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Відповіді на питання ілюструють точно та ґрунтовне розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють точне розуміння більшості теми.	Відповіді на питання ілюструють обмежене розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють відсутність розуміння тем.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину документів, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення документів.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 3.

Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти

Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища.

Завдання: підготуйте загальні рекомендації щодо організації просторово-фізичного інклюзивного освітнього середовища для дітей з порушеннями зору, для

дітей з порушеннями слуху, для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, дітей з інтелектуальними порушеннями.

Форма подання: результати подайте у вигляді буклету/постеру.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Оригінальність проєктів	Графічні зображення, що використані на плакаті, відображають винятковий ступінь студентської творчості у їх створенні та/або відтворенні.	Деякі графічні зображення, що використані на плакаті, відображають творчі здібності студентів у їх створенні та/або відтворенні.	Графічні зображення було відтворено студентом/кою, але з використанням ідеї інших.	Графічні зображення не відповідають темі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Точність змісту	На плакаті відображається щонайменше 7 точних фактів.	На плакаті відображається 5-6 точних фактів.	На плакаті відображаються 3-4 точні факти.	На плакаті відображається менше 3х точних фактів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Плакат надзвичайно привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Плакат привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Плакат є досить привабливим, хоча може бути дещо неохайним.	Плакат дуже погано оформлений.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Грамотність	Грамматичні помилки відсутні на плакаті.		Є 1-2 граматичні помилки на плакаті.	На плакаті більше 2-х граматичних помилок.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Всього	5 балів			

Тема 7. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП як умова успішної інтеграції дітей у соціум. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП.

Завдання: розробіть тренінгове заняття з метою формування у членів команди психолого-педагогічного супроводу умінь працювати у команді.

Форма подання: результати подайте у вигляді конспекту тренінгового заняття.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Методичні матеріали	Всі матеріали для тренінгового	Більшість матеріалів для	Більшість представлених	Методичні матеріали для тренінгового

	заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до мети тренінгу.	тренінгового заняття підібрані методично правильно та креативно, відповідно до мети тренінгу.	матеріалів методично правильно оформлені, але не ретельно підібрано матеріал для тренінгового заняття.	заняття підібрані неправильно та представлені із значною кількістю помилок.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Оформлення	Конспект оформлено методично правильно та з використанням сучасних наочних матеріалів, які відповідають темі та меті тренінгу. Дотримано структуру тренінгового заняття.	Конспект оформлено методично правильно та з використанням доречних наочних матеріалів. Дотримано структуру тренінгового заняття.	Конспект оформлено з помилками. Використані матеріали не завжди відповідають темі і змісту тренінгового заняття.	Конспект тренінгового заняття не відповідає темі і меті. Порушено структуру тренінгового заняття
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Грамотність	Грамотичні помилки відсутні на плакаті.		Є 1-2 граматичні помилки.	На плакаті більше 2-х граматичних помилок.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначених дедлайнів.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням на більше ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Всього	5 балів			

Тема 8. Оцінювання розвитку та визначення особливих освітніх потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП.

Завдання: На основі наявного рівня розвитку дитини розробіть цілі та завдання з урахуванням принципів цілепокладання SMART для двох сфер (на вибір студента: безпека, соціальний розвиток, комунікативні навички, поведінка, навички самостійності, навчальні навички).

Форма подання: результати узагальнення подайте у вигляді заповненого розділу Індивідуальної програми розвитку у Word документі.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Цілі та завдання	Цілі та завдання сформульовано з урахуванням принципів цілепокладання SMART (з використанням усіх п'яти компонентів)	Цілі та завдання сформульовано з урахуванням деяких принципів цілепокладання SMART (з використанням 3-4 компонентів)	Цілі та завдання сформульовано з урахуванням деяких принципів цілепокладання SMART (з використанням 1-2 компонентів)	Цілі та завдання не сформульовано з урахуванням деяких принципів цілепокладання SMART

	постановки завдань) для двох сфер.	постановки завдань) для двох сфер.	постановки завдань) або для однієї сфери.	
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Понятійно-категоріальний апарат	Пояснення студента/ки свідчить про повне розуміння понятійно-категоріального апарату до визначеної теми.	Пояснення студента/ки свідчить про суттєве розуміння понятійно-категоріального апарату до визначеної теми.	Пояснення студента/ки свідчить про деяке розуміння понятійно-категоріального апарату до визначеної теми.	Пояснення студента/ки свідчить про дуже обмежене розуміння понятійно-категоріального апарату до визначеної теми.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Грамотність	Граматичні, орфографічні, лексичні, пунктуаційні помилки відсутні.	Є 1-2 і помилки.		Більше 2-х помилок.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначених дедлайнів.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням на більше ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 9. Технології навчання та оцінювання в інклюзивному освітньому середовищі.

Завдання: Розробіть модель портфоліо учня з ООП.

Форма подання: результати подайте у вигляді (на вибір студента) презентації, ментальної карти, Word документу тощо.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Оригінальність портфоліо	Робота відображає винятковий ступінь студентської творчості у її створенні.	Робота відображає творчі здібності студентів у її створенні.	У роботі представлено ідеї, наявні у методичній літературі з відповідним посиланням.	Робота не містить оригінальних творчих ідей.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Грамотність	Граматичні, орфографічні, лексичні, пунктуаційні помилки відсутні.	Є 1-2 помилки.		Більше 2-х помилок.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.

		зазначеного часу.	
<i>Бали</i>	1	0,5	0
Всього	5 балів		

Змістовий модуль 4.

Особливості діяльності асистента вчителя та фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі

Тема 10. Діяльність асистента вчителя в інклюзивному класі.

Професійна діяльність фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі.

1. *Завдання:* Проаналізуйте документ, розроблений Євроопреїською Агенцією з особливих потреб та інклюзивної освіти (European Agency for Special Needs and Inclusive Education) – Profile for Inclusive Teacher Professional Learning. 2022 за посиланням: [https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile for Inclusive Teacher Professional Learning 0.pdf](https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile%20for%20Inclusive%20Teacher%20Professional%20Learning%200.pdf)

Напишіть основні компетентності педагога для забезпечення інклюзивного навчання.

Форма подання: результати подаються у вигляді структурованого опису / таблиці / ментальної карти тощо.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Відповідь ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Відповідь ілюструє точне розуміння більшості теми.	Відповідь ілюструє обмежене розуміння теми.	Відповідь ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину документу але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення документу.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
Змістовий модуль «Освітня інтеграція в сучасному світі»			
МКР 1	Тестування в ЕНК (25 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал / правильна відповідь, макс. – 25 б.
МКР 2	Тестування в ЕНК (25 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал / правильна відповідь, макс. – 25 б.
МКР 3	Письмова форма; виконання практичного завдання	1. Здатність продемонструвати знання змісту модуля	10 балів
		2. Здатність продемонструвати творчий підхід та генерування ідей у процесі розв'язання практичних професійних проблемних питань з організації інклюзивного освітнього процесу та забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в інклюзивному освітньому просторі	10 балів
		3. Здатність продемонструвати високий рівень грамотності писемного мовлення	5 балів
МКР 4	Письмова форма; виконання аналітичного завдання	1. Здатність продемонструвати аналітичне мислення, генерування ідей та творчий підхід до вирішення професійного завдання	20 балів
		2. Здатність продемонструвати високий рівень грамотності писемного мовлення	5 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено навчальним планом.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
-------------------	------------------------------	-----------------

A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» (денна форма)

Разом: 120 год., лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., семінарські заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV
Назва модуля	Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства			Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання		Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти				Особливості діяльності асистента вчителя ...
Кіл. балів за модуль	109 балів			70 балів		126 балів				53 бали
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теми занять	Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта. Генеза науково-теоретичних підходів...	Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавств і. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти	Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у національному законодавстві	Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання	Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація.	Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища	Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП як умова успішної інтеграції дітей у соціум. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП	Оцінювання розвитку та визначення особливих освітніх потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП	Технології навчання та оцінювання в інклюзивному освітньому середовищі	Діяльність асистента вчителя в інклюзивному класі. Професійна діяльність фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі
Робота над лекц. в ЕНК	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Відвідування практич. зан.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Робота на практич. зан.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.
Відвідування сем. заняття	1 б.	1 б.	1 б.	-	1 б.	-	.	2 б.	1 б.	1 б.

Робота на сем. занятті	10 б.	10 б.	10 б.	-	10 б.	-		20 б.	10 б.	10 б.
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)	

Всього: 358 бал. $K=358/100=3,58$

Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» (заочна форма)

Разом: 120 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 4 год., семінарські – 6 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 96 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV
Назва модуля	Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства			Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання		Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти				Особливості діяльності асистента вчителя ...
Кіл. балів за модуль	109 балів			70 балів		126 балів				53 бали
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теми занять	Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта. Генеза науково-теоретичних підходів...	Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавств і. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти	Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у національному законодавстві	Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання	Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація.	Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища	Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП як умова успішної інтеграції дітей у соціум. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП	Оцінювання розвитку та визначення особливих потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП	Технології навчання та оцінювання в інклюзивному освітньому середовищі	Діяльність асистента вчителя в інклюзивному у класі. Професійна діяльність фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі

Робота над лекц. в ЕНК	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Відвідування практ. зан.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Робота на практ. зан.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.
Відвідування сем. заняття	1 б.	1 б.	1 б.	-	1 б.	-	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Робота на сем. занятті	10 б.	10 б.	10 б.	-	10 б.	-	10 б.	10 б.	10 б.	10 б.
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот. конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)

Всього: 208 балів. $K=208/100=2,08$

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда, під заг. ред. М.Ф. Войцехівського. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практич. посіб. / Тім Лорман, Джоан Депплер, Девід Харві; пер. з англ. К.: СПД-ФО Парашин І.С., 2010. 296 с.
3. Мартинчук О.В. Підготовка фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища : монографія / О. В. Мартинчук. К.: Вид-во учбової літератури, 2018. 420 с.
4. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
5. Порошенко М. Інклюзивна освіта: навч. посібник. К.: Тов. «Агенство «Україна», 2019. 300 с.
6. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Profile for Inclusive Teacher Professional Learning. 2022 URL: [https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile for Inclusive Teacher Professional Learning 0.pdf](https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile%20for%20Inclusive%20Teacher%20Professional%20Learning%200.pdf)

Додаткова:

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство: навч.-метод. посіб. / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Еннс, С.Ю. Буров та ін.; за заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. К., 2012. 216 с.
2. Данілавічюте Е.А., Літовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с.
3. Єфімова С.М., Королюк С.В. Лідерство та інклюзивна освіта: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди»», 2011. 164 с.
4. Инклюзивное образование : метод. пособ. для непрерывного обучения дидактических кадров, работающих в области инклюзивного образования детей / Г. Булат, А. Кара А., В. Соловей и др. Часть 1. Кишинев, 2016. 168 с.
5. Инклюзивное образование : метод. пособ. для непрерывного обучения дидактических кадров, работающих в области инклюзивного образования детей / Г. Булат, С. Курилов, Н. Букун и др. Часть 2. Кишинев, 2016. 196 с.
6. Инклюзивное образование : метод. пособ. для непрерывного обучения дидактических кадров, работающих в области инклюзивного образования детей / А. Ефтоди, А. Балан, А. Кара и др. Часть 3. Кишинев, 2016. 128 с.
7. Індекс інклюзії : розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Тоні Бут; пер. з англ. К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
8. Індивідуальна програма розвитку: методичні матеріали. Серія «Інклюзивна освіта: крок за кроком». 2015. URL : <file:///C:/Users/Home/Downloads/IndyvidualnaProgramaRozvytru.pdf>
- 9.

10. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: навч.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 273 с.
11. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: навч.-метод. посіб. К.: «АТОПОЛ», 2010. 96 с.
12. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. К.: «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
13. Ляльки з особистими історіями (ляльки – персони): методика соціального та психологічного розвитку дитини / Під заг. ред. Софій Н. З., Найди Ю.М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 52 с.
14. Мартинчук О.В. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*. 2016. Вип 7 (1). С. 260-280.
15. Мартинчук О.В. Інклюзивна освіта: освітологічний контекст. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. 2016. № 3. С. 146-150.
16. Мартинчук О.В. Інклюзивна педагогіка в контексті розвитку сучасного наукового знання про освіту. *Освітологія: українсько-польський щорічник*. 2016. № 5. С. 147-151.
17. Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООР та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл. Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О. та ін. Інститут спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка, 2021. 200 с.
18. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти / Укл. Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О. та ін. Інститут спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка, 2021. 24 с.
19. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 163 с.
20. Модуль. Доступність та універсальний дизайн / О. Красюкова-Еннс, Я. Грибальський, Л. Байда, В. Азін. К., 2011. 132 с.
21. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. Режим доступу до ресурсу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
22. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / Н. З. Софій, О. В. Онопрієнко, Ю. М. Найда та ін.; за заг. ред. Н. М. Бібік. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
23. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: «А.С.К.», 2012. 307 с.
24. [Постанова КМУ від 9 серпня 2017 року № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».](#)

Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/normativno-pravova-baza.html>

25. [Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр».](http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/normativno-pravova-baza.html) Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/normativno-pravova-baza.html>
26. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти / Наказ МОН України від 08.06.2018 р. № 609
27. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О. Федоренко, О. Мартинчук, Н. Софій, Г. Лук'янова, О. Кошіль, Т. Симоненко, Л. Байда, Ю. Найда. Київ : ФОП Парашин, 2020, 122 с.
28. Про освіту / Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>
29. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами / Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 765. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-2021-%D0%BF#Text>
30. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти / Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
31. Скрипник Т.В., Мартинчук О.В. Алгоритм психолого-педагогічного супроводу учнів молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2021. Том 32 (71). № 2. 2021. С. 163-168.
32. Скрипник Т.В., Мартинчук О.В., Супрун Г.В., Криваковська Р.В. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. *Наукові перспективи*. №6 (24). 2022. С. 528-544.
33. Софій Н., Найда Ю. Середовище, що належить дітям : поради для педагогів закладів дошкільної освіти / За заг. ред. В.В. Засенка. К., 2019. 65 с.
34. Учні початкових класів із особливими освітніми потребами : навчання та супровід : навч.-метод. посібник / Л.І. Прохоренко, О.О. Бабяк, В.В. Засенко, Н.А. Ярмола : навч.-метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 160 с.
35. Учні початкових класів із порушеннями слуху : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник / С.В. Кульбіда, С.В. Литовченко, В.В. Жук, В.В. Литвинова. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 144 с.
36. Чеботарьова О., Гладченко І. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 128 с.
37. Martynchuk O., Skrypnyk T., Sofiy N., Bahdanovich Hanssen N. Inclusive education in Ukraine – tension between policy and practice. *Dialogues between Northern and Eastern Europe on the Development of Inclusion. Theoretical and Practical Perspectives* / Edited By Natallia Bahdanovich Hanssen, Sven-Erik Hansén, Kristina Ström. London: Routledge, 2021. P.148-167. (in English).

38. Martynchuk O., Skrypnyk T., Sofiy N. Current Trends in the Training of Specialists in Special Education to Understand and Meet the Educational Needs of Pupils with SEN in the Context of Building the New Ukrainian School. *Progress in Education*. Vol. 72. 2022. USA, Nova Science Publishers. P. 33-64.
39. Skrypnyk T., Maksymchuk M., Martynchuk O., Suprun H., Pavliuk R. Increasing the Competence of Teachers in the Formation of Socio-Emotional Skills of Inclusive Classes Pupils. *The New Educational Review*. 2021. 65 (3). 224-235. DOI: 10.15804/tner.2021.65.3.18 (in English)
40. Skrypnyk T., Martynchuk O., Klopota O., Gudonis V., Voronsca N. Supporting of children wsth special needs in inclusive environment by the teachers collaboration. *Pedagogika*. 2020. 138 (2). P. 193–208. DOI: 10.15823/p.2020.138.11
41. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Inclusive school leadership. 2021. URL: https://www.european-agency.org/sites/default/files/SISL_Self-Reflection_Tool.pdf
42. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Profile for Inclusive Teacher Professional Learning. 2022 URL: https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile_for_Inclusive_Teacher_Professional_Learning_0.pdf

8. Додаткові ресурси (за наявності)

1. ЕНК «Інклюзивна освіта». Режим доступу: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view?id=13707>
2. www.ussf.kiev.ua – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком».
3. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/>
4. Сайт НУШ. Режим доступу: <https://nus.org.ua/articles/shkola-dlya-vsih-prohodte-onlajn-kurs-pro-organizatsiyu-inklyuzyvnogo-seredovyshha/>

Список рекомендованих книг:

- Л. Уліцька «Донька Бухари»
- Дж. Піколт «Крихка душа»
- Я.Л. Вишневський «Повторення долі»
- Люко Дашвар «Гоцик»
- С. Процюк «Руйнування ляльки»
- Оксана Радушинська «Метелики у крижаних панцирах»
- Ібен Акерлі «Ларс. LOL»
- Лінда Муллани Гант «Риба на дереві»
- Джулія Волтон «Слова на стінах»

Ентоні Дорр «Все те незримо світло»
Кім Слейтер «Розумник»
Дженді Нельсон «Я віддам тобі сонце»
Шерон Дрейпер «За межею»
Гальфдан В. Фрайгоа «Любий Габріелю»

Ресурси для неформальної освіти:

1. Онлайн-курс для вчителів початкової школи. Edera. Режим доступу до ресурсу : <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-EDERA-OSVITORIA+ST101+st101/about>
2. Школа для всіх. Онлайн курс про організацію інклюзивного освітнього середовища. Режим доступу: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/?_ga=2.58450345.2045256465.1625645308-1261316289.1625645308#!409
3. Онлайн курси з інклюзивної освіти. Режим доступу: <https://naurok.com.ua/upgrade/kursy-inklyuzyvna-osvita>
4. Навчаємося з радістю. Онлайн-курс для спеціалістів, які працюють з дітьми із синдромом Дауна і дітьми з інтелектуальними порушеннями. Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:DownSyndrome+DS101+2020/about>
5. Недискримінаційний підхід у навчанні. Онлайн-курс. Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-Studenta+Inc+1/about>
6. Робота вчителів початкових класів з дітьми із особливими освітніми потребами. Онлайн-курс. Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/about>
7. Участь батьків у організації інклюзивного навчання. Онлайн-курс. Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Par+1/about>

ДОДАТКИ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства

Семінарське заняття 1

Тема 1. Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта в освітологічному контексті. Генеза науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з ООП у загальноосвітній простір

1. Питання для дискусії.

- Як Ви розумієте розмаїття освітнього середовища?
- Як соціально-політичні процеси вплинули на освіту дітей з порушеннями психофізичного розвитку?

2. Практичні завдання за результатами самостійної роботи.

Завдання 1. Робота з практичними кейсами (прикріплені в ЕНК). Визначте, що відбувається з цими дітьми у сфері освіти – сегрегація, інтеграція чи інклюзія? Обговоріть на прикладі коротких ситуацій відмінності між виключенням, сегрегацією, інтеграцією та інклюзією. Обґрунтуйте, на підставі чого Вами зроблено висновок, що певна ситуація пояснює те чи інше поняття.

Ключові поняття:

Виключення - процес, за якого учнів у будь-який спосіб, прямо чи опосередковано, позбавляють доступу до освіти або відмовляють у такому доступі.

Сегрегація - ситуація, за якої діти з ООП отримують освіту у відокремлених закладах (установах), пристосованих до різних або до певного виду порушень дітей, в ізоляції від інших дітей.

Інтеграція - процес влаштування дітей з ООП до існуючих закладів освіти з розумінням того, що діти з ООП зможуть пристосуватися до стандартизованих вимог таких закладів.

Освітня інклюзія – процес включення усіх дітей та дорослих до загальноосвітнього простору, безперервний процес навчання та повноцінної участі всіх дітей і дорослих у житті навчального закладу.

Завдання 2. Наведіть приклади ситуації виключення, сегрегації, інтеграції та інклюзії у навчанні дітей з особливими освітніми потребами на основі власного досвіду. Обґрунтуйте, на підставі чого Вами зроблено висновок, що певна ситуація пояснює те чи інше поняття.

Завдання 3. Прочитайте статтю Мартинчук О.В. Інклюзивна освіта: освітологічний контекст. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. 2016. С. 146-150. – URL : http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/15260/1/O_Martynchuk_NV_MNYVOS_PN_3_54_IL.pdf

Випишіть основні тези (ідеї) статті.

Завдання на узагальнення знань.

Заповніть картку: «Ознаки сегрегованого та інклюзивного навчання»

Ознаки сегрегованого навчання	Ознаки інклюзивного навчання

Завдання на узагальнення знань.

Заповніть картку: Понятійно-категоріальний апарат інклюзивної освіти.

Поняття	Визначення
Виключення	
Сегрегація	
Інтеграція	
Інклюзія	

Форма подання результату: тези статті в ЕНК

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції студента щодо аналізу практичних кейсів	Виклад позиції дає чітко розуміння позиції студента щодо аналізу практичних кейсів.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо аналізу практичних кейсів.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Використання даних для аналізу практичного кейсу	Кожна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Кожна думка не підтверджена.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння понять.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння понять.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння понять.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 1

Тема 1. Інвалідність та суспільство. Інклюзивна освіта в освітологічному контексті. Генеза науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з ООП у загальноосвітній простір

1. Питання для дискусії:

Чим зумовлюється зміна підходів до розуміння поняття інвалідності? Охарактеризуйте сучасне розуміння поняття інвалідності відповідно до Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (2006 р.).

2. Інтерактивне завдання за результатами самотійної роботи.

Робота в командах. Визначте основні переваги інклюзивного навчання для різних учасників освітнього процесу: дітей з ООП та типовим розвитком, батьків дітей з ООП та типовим розвитком, педагогів загальної освіти, спеціальних педагогів, адміністрації, місцевої громади та суспільства.

3. Практичне завдання у міні-групах.

Перегляньте мультфільм за посиланням

<https://nus.org.ua/articles/shkola-dlya-vsih-prohodte-onlajn-kurs-pro-organizatsiyu-inklyuzyvno-go-seredovyshha/>

Складіть мету і план бесіди з дітьми молодшого шкільного віку за сюжетом фільму.

4. Індивідуальне творче завдання.

Напишіть есе на тему: "Інвалідність як суспільна проблема. Що я можу зробити особисто для становлення соціальної моделі інвалідності в Україні, для забезпечення прав людей з інвалідністю, для протидії дискримінації за ознакою інвалідності?"

5. Завдання на узагальнення знань.

Заповніть картку: Понятійно-категоріальний апарат інклюзивної освіти.

Поняття	Визначення
Інвалідність	
Особи з інвалідністю	

Форма подання результату: план бесіди, есе в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Використання аргументів на користь інклюзивної освіти	Представлена достатня кількість аргументів на користь інклюзивної освіти, які повністю демонструють її переваги.	Кількість наведених аргументів на користь інклюзивної освіти є достатньою для презентації її переваг.	Кількість наведених аргументів на користь інклюзивної освіти є достатньою для презентації її переваг, але деякі з них є сумнівними.	Переваги не представлено.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Розкриття змісту	Творчо та креативно представлено мету та план бесіди з молодшими школярами за сюжетом переглянутого мультфільму.	У повному обсязі розкрито мету та план бесіди з молодшими школярами за сюжетом переглянутого мультфільму.	Не в повному обсязі розкрито мету та план бесіди з молодшими школярами за сюжетом переглянутого мультфільму.	Не розкрито мету та план бесіди з молодшими школярами за сюжетом переглянутого мультфільму.

<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Розкриття теми есе	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти, що презентують сучасне розуміння інвалідності та власні можливі дії щодо протидії дискримінації.	Розкрито тему та викладено основні моменти, що презентують сучасне розуміння інвалідності та власні можливі дії щодо протидії дискримінації.	В есе викладено деякі моменти, що презентують сучасне розуміння інвалідності та власні можливі дії щодо протидії дискримінації.	В есе не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семинарське заняття 2

Тема 2. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти

1. Питання для дискусії.

Охарактеризуйте тенденції становлення і розвитку інклюзивної освіти закордоном. Чим зумовлені різні підходи країн до розбудови інклюзивної освіти?

2. Презентація результатів самостійної роботи.

Підготуйте презентацію, у якій представте досвід становлення і розвитку інклюзивної освіти в одній із зарубіжних країн (на вибір студента).

Форма подання результату: презентація в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.

<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Розкриття теми	Презентація ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Презентація ілюструє точне розуміння більшості теми.	Презентація ілюструє обмежене розуміння теми.	Презентація ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 2

Тема 2. Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві

1. Питання для дискусії.

Охарактеризуйте основні міжнародні документи, які уможливають розвиток інклюзивної освіти, та організації, які формують політику щодо забезпечення прав дітей з ООП на якісну освіту у загальноосвітньому просторі.

2. Практична робота з документом.

Проаналізуйте документ, у якому представлено зауваження загального порядку Комітету з прав осіб з інвалідністю щодо реалізації Статті 24. «Право на інклюзивну освіту Конвенції про права осіб з інвалідністю» http://nmcio.ippp.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/CRPD-C-GC-4_ukr.pdf Визначте основні бар'єри на шляху впровадження якісного інклюзивного навчання у структурованому описі.

3. Завдання на узагальнення знань.

Заповніть таблицю: Міжнародні документи, що регламентують право на інклюзивну освіту

Документи ООН	Основні положення

Декларації міжнародних форумів у сфері освіти	

Форма подання результату: структурований опис, таблиця в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі положення у документах та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекту	Студент/ка точно знаходить основні положення та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекту	Студент/ка знаходить окремі положення і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку положень у документах
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 3

Тема 3. Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні

1. Питання для дискусії.

– Охарактеризуйте основні результати соціальної програми (національного проекту / Всеукраїнського експерименту) "Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації", започаткованої за ініціативи БФ Порошенка. Як вплинули результати соціальної програми на рівень розвитку інклюзивної освіти в Україні.

– Охарактеризуйте національні нормативні документи, які уможливають розвиток інклюзивної освіти в Україні. Чи забезпечує сучасний стан нормативної бази ефективний розвиток інклюзивної освіти в Україні? Обґрунтуйте свою думку.

– Яким чином рамковий Закон України «Про освіту» забезпечує право дітей з ООП на інклюзивну освіту.

2. Завдання на узагальнення знань.

Заповніть таблицю: Національні нормативні документи з інклюзивної освіти, висвітливши законодавчі ініціативи по теперішній час (включаючи й умови воєнного стану).

Національні нормативні документи з інклюзивної освіти	Основний зміст

3. Завдання на узагальнення знань.

Заповніть картку: Понятійно-категоріальний апарат інклюзивної освіти.

Поняття	Визначення
Інклюзивне навчання	
Особи з особливими освітніми потребами	
Інклюзивне освітнє середовище	
Індивідуальна освітня траєкторія	

4. Презентація результатів самостійної роботи.

Підготуйте презентацію на тему «Становлення і розвиток інклюзивної освіти в Україні», у якій охарактеризуйте основні результати соціальної програми (національного проекту / Всеукраїнського експерименту) "Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації", започаткованої за ініціативи БФ Порошенка. Поясніть, як вплинули результати соціальної програми на рівень розвитку інклюзивної освіти в Україні.

Форма подання результату: презентація, таблиця в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерій оцінювання підготовленого завдання				
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>

Розкриття теми	Презентація ілюструє точно та ґрунтовне розуміння теми.	Презентація ілюструє точно розуміння більшості теми.	Презентація ілюструє обмежене розуміння теми.	Презентація ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить 1-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 3

Тема 3. Інклюзивна освіта в освітологічному контексті. Інклюзивна освіта у контексті реалізації Нової української школи

1. Питання для дискусії.

Яким чином реалізація Концепції нової української школи впливає на покращення інклюзивного навчання у закладах освіти?

2. Презентація результатів самостійної роботи.

Підготуйте презентацію на тему «Особливості упровадження інклюзивної освіти в контексті реалізації Концепції НУШ», у якій представте досвід створення інклюзивного освітнього середовища як обов'язкової складової Нової української школи

Форма подання результату: презентація в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.

	посилання на джерело.			
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Розкриття теми	Презентація ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Презентація ілюструє точне розуміння більшості теми.	Презентація ілюструє обмежене розуміння теми.	Презентація ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.		Автор робить 1-4 помилки в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі, які відволікають читача від змісту.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль 2.

Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання

Практичне заняття 4

Тема 4. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання

1. Питання для дискусії.

Чим зумовлена потреба у новій галузі педагогічного знання – інклюзивній педагогіці?

2. Усне опитування.

Перевірка знання та розуміння періодів розвитку інклюзивної педагогіки.

3. Письмова самостійна робота.

Перевірка знання та розуміння категоріально-понятійного апарату інклюзивної педагогіки.

4. Практичне завдання. Робота в міні-групах.

Розробіть і презентуйте кодекс вчителя інклюзивної освіти.

Форма подання результату: кодекс вчителя в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0</i>
Розкриття теми	Ґрунтовно розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0</i>
Привабливість дизайну	Дизайн кодексу надзвичайно привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Дизайн кодексу привабливий з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Дизайн кодексу є досить привабливим, хоча може бути дещо неохайним.	Дизайн кодексу дуже погано оформлений.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 4

Тема 5. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація. Технологія використання МКФ в інклюзивній освіті.

1. Питання для дискусії.

Як Ви розумієте особливі освітні потреби дітей? Чи існує однакове розуміння особливих освітніх потреб в освітянській спільноті? Обґрунтуйте свою думку.

2. Усне опитування з теми.

3. Письмова самостійна робота.

Перевірка знання та розуміння категоріально-понятійного апарату інклюзивної педагогіки.

4. Узагальнення знань. Завдання:

– Опрацюйте матеріали посібника М. Порошенко [Інклюзивна освіта](#). Київ, 2019. С.74-93.

– Перегляньте відеоурок «Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я» (автор: І. Горбенко) за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=2XSbUBJTlAM>

– Охарактеризуйте послідовність кроків для вибору класів і кодів МКФ-ДП на основі опрацювання матеріалів посібника М. Порошенко **Інклюзивна освіта** та перегляду відеоуроку І. Горбенко «Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я».

Форма подання результату: структурований опис в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0</i>
Розкриття теми	Ґрунтовно розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 5

Тема 5. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби: визначення, перелік, класифікація. Технологія використання МКФ в інклюзивній освіті.

Практична робота з кейсами щодо визначення освітніх потреб учнів.

Практичне завдання за результатами самостійної роботи

Завдання. Складіть ментальну карту алгоритму здійснення комплексної психолого-педагогічної оцінки в ІРЦ на основі опрацювання матеріалів з посібника [Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій \(типології\) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі](#) / Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавічюте Е.А.. 2021, с. 7-18.

Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розуміння теми	Виклад демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Виконання практичного завдання	Творче виконання завдання з дотриманням усіх умов.	Виконання завдання з дотриманням усіх умов.	Виконання завдання з дотриманням деяких умов.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль 3.

Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти

Практичне заняття 6

Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища

1. Питання для дискусії.

Чи відрізняються за своєю суттю такі поняття, як: «універсальний дизайн в освіті» та «універсальний дизайн в навчанні» (Universal Design for Learning)? Обґрунтуйте свою думку. На підставі чого Вами зроблено певний висновок?

2. Практична робота.

Перегляньте відео про універсальний дизайн в навчанні (Universal Design for Learning)

<https://www.youtube.com/watch?v=Ih0QVKjYvG4>

https://www.youtube.com/watch?v=AGQ_7K35ysA&t=74s

Дайте відповіді на запитання, у чому полягає суть цієї педагогічної технології.

3. Презентація результатів самостійної роботи.

Презентація завдання з опрацювання матеріалів про універсальний дизайн за посиланням <http://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?p=2414> у вигляді тексту, презентації, ментальної карти тощо.

Форма подання результату: текст / презентація / ментальна карта в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,75	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 7

Тема 7. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП як умова успішної інтеграції дітей у соціум.

Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП

1. Питання для дискусії.

– Як Ви розумієте поняття психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в інклюзивному освітньому середовищі?

– Чому психолого-педагогічний супровід дітей з ООП є умовою успішної інтеграції дитини в соціум?

2. Практична робота.

Виконання практичного завдання в групах з дотриманням різних умов. Очікуваний результат: усвідомлення студентами значущості роботи в команді.

3. Презентація результатів самостійної роботи

Завдання: опрацюйте вкладені файли до цього заняття в ЕНК:

– "Рекомендації щодо заповнення форми спостережень за розвитком дітей від 3 до 6 років";

– "Форму спостереження за розвитком дитини віком від 3 до 6 років";

– "Рекомендації щодо заповнення форми спостережень за розвитком дітей віком 6-10 років",

– "Форму спостереження за розвитком дітей віком 6-10 років".

Дайте відповіді на запитання:

1. З якою метою створена форма спостереження за розвитком дитини віком від 3 до 6 років?

2. З якою метою створена форма спостереження за розвитком дитини в початковій школі?

Форма подання результату: структурований опис в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Виконання практичного завдання	Творче виконання завдання з дотриманням усіх умов.	Виконання завдання з дотриманням усіх умов.	Виконання завдання з дотриманням деяких умов.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>

Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)

Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 8

Тема 8. Оцінювання розвитку та визначення особливих освітніх потреб дитини

1. Практична робота з кейсами. Робота в міні-групах.

Проаналізуйте кейси, у яких наявні результати оцінювання розвитку дитини. Визначте сильні та слабкі сторони, сфери, які потребують втручання, особливі освітні потреби та напрями корекційно-розвивальної роботи. Аргументуйте всі визначенні аспекти. Кейси представлено в ЕНК.

Форма подання результату: структурований опис в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час аналізу кейсу	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що розглядається у кейсі.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що розглядається у кейсі.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, яке розглядається у кейсі.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Розкриття теми	Ґрунтовно розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>

Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)

Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
-----------------------------	--	---	---	--

	видах діяльності на занятті.			
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 5

Тема 8. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП

1. Актуалізація та узагальнення знань.

Перегляд відео з онлайн курсу для вчителів початкової школи «Розроблення ІПР для дитини з порушеннями психофізичного розвитку» за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=f8FN0aGbZrY>

2. Усне опитування.

- Охарактеризуйте складові індивідуальної програми розвитку (ІПР).
- Охарактеризуйте роботу команди психолого-педагогічного супроводу щодо організації та реалізації ІПР.

3. Письмова самостійна робота.

Перевірка знання та розуміння структури та алгоритму розроблення ІПР на основі опрацювання таких відеоресурсів:

- Відео з онлайн курсу для вчителів початкової школи «Розроблення ІПР для дитини з порушеннями психофізичного розвитку» за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=f8FN0aGbZrY>

- Відеоурок. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Частина 1 (лектор: І. Горбенко) за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=AB4In0fKXEK>

- Відеоурок. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Частина 2 (лектор: І. Горбенко) за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=BQa49kce45c>

- Відеоурок. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Частина 3 (лектор: І. Горбенко) за посиланням:

https://www.youtube.com/watch?v=5FSK_X_iueg

4. Практична робота.

Завдання 1. Складіть ментальну карту, схему, у якій представте знання та розуміння структури та алгоритму розроблення ІПР.

Завдання 2: Розробіть комунікативну довгострокову мету та до неї низку завдань для дитини з ООП дошкільного віку.

Форма подання результату: структурований опис в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Ґрунтовно розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.

<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінарське заняття 6

Тема 8. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП

1. Питання для дискусії.

Чому варто визначати цілі для розвитку дитини з опорою на SMART критерії?

2. Практична робота.

Завдання 1. Складіть довгострокову мету, спрямовану на соціальний розвиток дитини, та до неї низку завдань для дитини з ООП молодшого шкільного віку.

Завдання 2. Складіть довгострокову мету, спрямовану на мовленнєвий розвиток дитини, та до неї низку завдань для дитини з ООП молодшого шкільного віку.

Завдання 3. Складіть довгострокову мету, спрямовану на формування навчальних навичок дитини, та до неї низку завдань для дитини з ООП молодшого шкільного віку.

Форма подання результату: структурований опис в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>

Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінарське заняття 7

Тема 9. Технології навчання та оцінювання в інклюзивному освітньому середовищі

1. Питання для дискусії.

Охарактеризуйте різні технології інклюзивного навчання. Наведіть приклади їх використання в освітньому процесі.

Які особливості оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП в інклюзивному класі?

1. Практична робота в міні-групах.

Розробіть і презентуйте структуру робочого портфоліо учня з ООП 1/2/3/4 класів.

2. Практична робота в міні-групах.

Оберіть одне завдання з підручника української мови або читання, запропонуйте це завдання для виконання дітям з різними ООП.

Форма подання результату: портфоліо учня в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.

<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 9

Тема 9. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі

1. Презентація результатів самостійної роботи.

Підготуйте презентацію про технологію навчання, що використовується у процесі інклюзивного навчання (технологія на вибір студента).

Форма подання результату: презентація в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.

Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль 4.

Особливості діяльності асистента вчителя та фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі

Практичне заняття 10

Тема 10. Діяльність асистента вчителя в інклюзивному класі

1. Усне опитування з теми.

2. *Аналіз матеріалів* проєкту «Інституалізація «універсального» асистента вчителя в Україні: дослідження умов для реалізації» та *змісту посібника*: Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О.Федоренко, О.Мартинчук, Н.Софій, Г.Лук'янова, О.Кошіль, Т.Симоненко, Л.Байда, Ю.Найда. Київ — ФОП Парашин, 2020, 122 с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34228/1/O_Martynchuk_PAP_2020_IL.pdf

Завдання: На сайті ВФ "Крок за кроком" у межах проєкту «Інституалізація «універсального» асистента вчителя в Україні: дослідження умов для реалізації» представлено рубрику Ким Є і Ким не Є асистент вчителя, яка пропонує ознайомлення з досвідом різних країн, які реалізують практику - *асистент вчителя*. Оберіть одну країну на вибір, ознайомтесь з матеріалами щодо асистування педагогам у цій країні, змістом посібника, підготовленого за результатами дослідження. Напишіть тези, у яких потрібно зазначити фахові функції (що асистент вчителя робить), професійні компетентності (що асистент вчителя має знати і уміти), яким чином здійснюється його підготовка.

3. *Аналіз практичних ситуацій*.

Прочитайте ситуації про ролі асистента вчителя. Визначте проблему (якщо вона є) і порекомендуйте варіанти її вирішення.

4. *Презентація результатів самостійної роботи*. Обговорення основних компетентностей педагога для забезпечення інклюзивного навчання за результатами аналізу документа, розробленого Європейською Агенцією з особливих потреб та інклюзивної освіти (European Agency for Special Needs and Inclusive Education) – Profile for Inclusive Teacher Professional Learning, 2022 за посиланням: https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile_for_Inclusive_Teacher_Professional_Learning_0.pdf

Форма подання результату: структурований опис в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.

<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 8

Тема 10. Професійна діяльність фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі.

1. Усне опитування з теми.
2. Презентація завдання для самостійної роботи.

Завдання 1. Опрацюйте англomовну статтю про фахову діяльність вчителя спеціальної освіти / спеціального педагога в інклюзивному освітньому середовищі та представити тези цієї статті.

Завдання 2: Напишіть есе на тему: "Чи потрібна нова посада вчителя спеціальної освіти / спеціального педагога для вітчизняних закладів освіти чи достатньо вчителів-логопедів та вчителів-дефектологів, які можуть якісно забезпечити особливі освітні потреби учнів?".

Форма подання результату: структурований опис/презентація, есе в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.
<i>Бали</i>	<i>1.5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>

Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти у статті та дає чітке обґрунтування, чому ці факти стосуються певного аспекту/	Студент/ка точно знаходить основні факти та дає обґрунтоване пояснення, чому ці факти стосуються певного аспекту/	Студент/ка знаходить окремі факти і використовує слабке пояснення.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів у статті.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,75</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				<i>1 бал</i>
Всього				<i>11 балів</i>